

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. □ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin. □ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). □ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 16.

V Ljubljani, dne 26. avgusta 1911.

Letnik IV.

Naša načela.

Boj z naravo.

Pred letom ravno v tem mesecu druge košnje sva postala prijatelja. V meni je bilo takrat polno ognja navdušenja in upal sem se stvari, za katere bi danes ne imel več poguma.

Odprlo se mi je tisto leto novo življenje; vse krog mene je bilo jasno in lepo, v meni samem pa toliko veselja, da sem hotel, da so vsi ljudje krog mene veseli in zadovoljni.

Na njegovem belem dvoru sva se sešla. Takrat je bilo žalostno v tistem domovju. Od jutra do večera in od večera do jutra sama žalost in nezadovoljnost v srcih. On sam, mladi gospodar, se mi je zdel kot berač, ki sedi ob cesti in prosi miloščine. Pa so bili njegovi hlevi polni najlepše živine in njegove shrambe naložene blaga. In vendar: kot berač. Njegovo srce je bilo tako prazno in revno. Nekega večera mi je odprl prazno shrambo svojega srca in videl sem, da ni tam notri prav nič, kar bi ga moglo dvigniti in mu vžgati ljubezen do življenja in dela. Počivala je pa tam notri črna strast, ki je razjedala njega in kopala temelje njegovemu belemu dvoru. Rekel sem, da je bilo takrat v meni toliko veselja, da sem hotel, da so vsi ljudje krog mene veseli in zadovoljni.

Postala sva prijatelja. Najino prijateljstvo je bilo tako lepo, da sem se tisti čas vedno čudil ljudem, ki pravijo, da ni prijateljstva. S početka je šlo nekam težko. Bil je kot bolnik, ki pride po dolgem času prvič zopet na solnce in sveži zrak. Ko pa so se njegove oči navadile gledati v solnce življenja, potem je pa šlo lahko in zaupanje drug v drugega je med nama rastlo. Beli

dvor ni bil več dom žalosti, temveč dom dela in zadovoljnosti. Mladi gospodar ni bil več podoben beraču, temveč bogatinu, ki je lahko razsiral bogatstvo svojega srca. Srce ni bilo več shramba strasti, temveč zakladnica utrjene vere in ljubezni do dela in življenja.

Zmagal je!

In letos v tem mesecu sva prišla zopet skupaj nek večer na njegovem domu.

Pripovedoval mi je svoje načrte za bodočnost. Bratje, hotel bi, da bi ga slišali, s koliko ljubeznijo mi je pravil o zemlji, na kateri je zrastel in ki redi njega in njegovo družino. To niso bile besede pesnika, ki govori o zemlji kot o ljubeči materi, o domovini kot o nečem velikem in lepem. To so bile preproste besede kmeta, ki je govoril o zemlji kot o velikem svojem prijatelju, nerazdružljivem drugu, s katerim živi veselo in žalostno življenje in na čegar srcu se hoče odpočiti in enkrat umreti. Pokazal mi je svoje hleve in mi pravil, koliko živine namerava še kupiti, kako jo hoče rediti. In potem dva lepa mlada vranca za vprego in celo vrsto težkih tovornih konj. Hodil je med njimi kot med svojimi prijatelji. Ogovoril tega, pogladil onega. Vse mu je bilo lepo in zadovoljnost se mu je brala v očeh.

Ne vem, ali je bilo prav ali ne: dotaknil sem se težkih njegovih dni v preteklem letu.

— Da, prav! Življenje naše je boj, težaven, včasih obupen. Ampak eno je: kdor izvojuje najprvo boj v sebi in sam s seboj, dobi v tej zmagi toliko moči, da se bori potem z lahkoto s težavami vsakdanjosti. Moči za ta prvi in glavni boj da samo vera. Solnce življenja!

— Poglej, ko gledam zemljo ali živino na paši, ali ko gonim konje pred vozom, se mi vedno zdi, da se borim. Ko orjem ali kosim imam občutek, da se borim z zemljo

Ampak to je boj ljubezni! Ko gledam požeto njivo pred seboj, se mi zdi, da se mi zemlja smehlja in da me povprašuje: ali si zadovoljen? V borbi si pridobil sad uživaj ga v ljubezni! Ko mi krava rodi tele, se mi zdi, da berem v njenih očeh zadovoljnost, da mi je podarila novo bogastvo. Ko pripeljem od dela izmučenega konja v hlev in mu pogledam v oči, berem tam notri vprašanje: ali si zadovoljen z menoj? In človek ne bi ljubil vsega tega? Nespačetni, ki zapuščajo domovino! En sam košček te zemlje ne dam za bogastvo tujine. Seveda je treba za vse to ljubezni in razumevanja.

— In kje si dobil to veliko ljubezen?

— Vzrastla je v meni takrat, ko sem zatiral v sebi strasti in se dvigal do novega življenja.

— Torej v boju z naravo.

— Da, v boju! V boju za boljšim in plemenitejšim. V boju za samega sebe, v boju za srečo je rastla ljubezen.

— In sedaj si srečen?

— Da! Najbolj takrat, ko sedim med svojo družino, ali hodim med njivami, ali pa v hlevu pregledujem živino in delam načrte za gospodarstvo bodočnosti.

— Kako malo je treba, da je človek srečen!

— Samo ljubezni!

Tako mi je govoril mož, ki je bil pred letom kot berač ob cesti. Brez ljubezni, brez vere in upanja v življenje.

Tisti večer mi je bilo mehko v srcu, da so mi prišle solze v oči... Tako lep je bil ta avgustov večer, da sem povedal o njem vam, bratje.

Ivan Podlesnik.

Marijina stranka.

Naš narod zelo ljubi Marijo. Tudi naši Orli so ljubitelji Marijini. Kakšen pomen ima Marijino češčenje za ves narod, zlasti pa za mladeniče, o tem bomo še pisali, ko bomo nadaljevali članke z naslovom: V čem je naša moč? Za danes natisnemo le neko poročilo o vsebini pridige, ki jo je imel o važnosti in zmislu Marijinega češčenja o

priliki shoda slovenskih katoliških nepolitičnih društev naš dr. Krek leta 1902. Mnogi od mladega rodu tega seve sploh ne vedo, mnogi starejši so vodivne misli tiste pridige pozabili. Glasile so se pa tako-le:

»Razmere ob času rojstva Božje Matere so značilne tudi za moderno dobo. V Palestini je vladal tujec Edomljan Herod, ki se je po lizunstvu do Rimljanov vrnil Judom za kralja. Pravoverni Izraelci so imeli silno težav. Pregarjal jih je, mnogo tudi pomoril. Ne politiške, ne verske svobode ni bilo nikjer. Vrh tega so bile v Marijini domovini usodne stranke. Imenitniki, — grško vzgojeni judovski aristokrate, — so pripadali stranki saducejev. Za vero se niso brigali; tajili so celo življenje po smrti, ljudstvo so zaničevali. Farizeji — druga stranka — so se krčevito držali judovskih šeg, toda le zato, da so ljudstvo ložje slepili in izžemali. Hoteli so brezpogojno imeti vodstvo ljudstva v rokah. Silno častilakomni in oderuško skopi so bili. Eсени — tretja stranka — se niso nič vdeleževali javnega življenja. Skrivali so se po samotnih krajih in tam opravljali svoje poste in molitve. Ljudstvo se ni imelo nikamor obrniti. Tuji vladar ga je zatiral, domače stranke so ga razdruževale. Eсени bi bili mogli poživiti versko življenje, pa so v strahu pred javnostjo čemeli po svojih kotih. Žalostne razmere so bile tudi drugod po svetu. Rimska železna roka je tiščala vse narode. Kapitalizem je vladal v socialnem oziru. Delavski sloji so bili sužnji brez pravic.

V tem času se je rodila človeštvu Mati. Njeno rojstvo je zarja svobode in edinosti med vsemi, ki se vklonijo njenemu božjemu Sinu. Marija pozna le eno odvisnost, katera veže kralja in berača, gospodarja in sužnja. Izraža jo v besedah: Glej, dekla sem Gospodova. **V zavesti, da smo božji hlapci in dekle, žari prava svoboda!** Marija uničuje tudi vse ljudstvu sovražne stranke. Novo, edino pravo stranko ustanavlja, **ki je ne vežejo strankarske strasti, marveč medsebojna posvečena rodbinska ljubezen.** Marijina stranka je stranka božjih otrok. K nji pripadamo tudi mi, brez strahu!

V tem smislu naša orlovska organizacija, odkar obstoji, dela. Ona vzbuja v mla-

deničih zavest, da so božji hlapci na zemlji, da zato živijo, da izpolnjujejo voljo onega, ki ga je Marija rodila kakor jo je izpolnjevala v prvi vrsti Marija. Marijine čednosti so, ki jih naša organizacija skuša v mladini vzbuditi in gojiti: ponižnost, delavnost, čistost in smisel za pošteno družinsko življenje. To so stebri, na katerih je sezidano božje kraljestvo na zemlji, to so temeljni kamni, na katerih mora tudi naš slovenski dom počivati, da ga ne poderejo viharji! V duhu tiste lepe dr. Krekove pridige o Mariji pred skoro desetimi leti, ko smo bili še majhni in neznanj in od vseh strani stiskani, v tistem duhu Orel danes deluje.

Naša organizacija.

Orel in slovensko krščanskomišleče učiteljstvo.

Mladina je up naroda; v nji tiči njega bodočnost. Organizacija pa je ona sila, ki dviga narod k duševnemu razvitku in večjemu blagostanju. V prvi vrsti pa je organizacija slovenske fantovske mladine. Dolgo časa se ni mogla zasnovati ta organizacija tako, da bi ustrezala značaju fantovske dobe, kar naenkrat pa je buknila na dan misel Orla in od tedaj se je pričelo po Sloveniji veselo življenje med mladino.

In slovensko krščanskomišleče učiteljstvo! Nobene slovenske organizacije bi ne smelo biti brez tebe, najmanj pa organizacija naših fantov, ker ta organizacija je tudi za učitelja pojav veselejše prihodnosti.

Napredek naroda tiči v izobrazbi. In kdo naj jo širi? Vendar slovenski učitelj, ki je pionir prosvete! Ljudska šola sama ne more več zadoščati današnjemu hitro naprej in naprej se valečemu časovnemu toku. Dolžnost naša je, da stopimo s 14 letnim dečkom, ko stopa iz šole, tudi mi in ga skušamo na eni strani obvarovati vseh nevarnosti, ki mu prete, na drugi strani pa mu znanje, ki si ga je pridobil v ljudski šoli, ohraniti in izpopolniti ter ga v tej njegovi najbolj nevarni in viharji dobi navduševati za vse vzvišeno in lepo, skratka: Vzgojiti ga dalje po staroslovenskem geslu: Vse za vero, dom, cesarja!

Tako delovanje slovenskega ljudskega učitelja je nekaj popolnoma naravnega in doslednega. Kje tiči vzrok, da se ne oprime vse slovensko ljudsko učiteljstvo tega plemenitega zvanja? Liberalizem je ona rak-rana, ki nam je pokvaril dobršen del učiteljstva na veliko škodo slovenskemu narodu, pa tudi na škodo učiteljstvu in šoli sami. Liberalizem je nasproten socializmu in vsem socialnim pojavom. Ko so naši ljudski voditelji izprevideli, da je rešitev slovenskega naroda le v socialnih

organizacijah, je slovensko liberalno učiteljstvo nastopalo proti njih delu ter se s tem odtujilo svojemu narodu, ki je po veliki večini socialen in nasproten liberalizmu. Med slovenskim ljudstvom in liberalnim učiteljstvom je zazijal širok in nepremostljiv prepad! Liberalizem je pretrgal vezi, ki so vezale učiteljstvo s svojim narodom, s tem pa je spravil učiteljstvo ob ugled in vso veljavo, kar čutimo tudi že. Pa posledice liberalizma vidimo danes na naših 15 letnih mladeničih, ki te že nič več ne pozdravljajo, ampak prezirljivo mimo tebe pušijo cigarete, se udajajo pijači in drugim nerodnostim. Žalostno, pa resnično! In odkod naj pride rešitev?

Slovensko učiteljstvo! Iz ljudstva si, med ljudstvom si, delaj za ljudstvo! Predvsem pa ti krščansko misleče učiteljstvo! In organizacija Orla je za te najlepše in najhvaležnejše torišče! Tu se ti nudi najlepša prilika, da nadaljuješ, in spopolnuješ, kar si v ljudski šoli sejal; tu imaš priliko, da se vez med teboj in ljudstvom ne pretrga, ampak suče vedno trdnije in trdnije! Tu si vzgojiš četo zaveznikov in zagovornikov šole, ki te bodo branili in se zavzeli za te in za šolo, kadarkoli bode treba. In, če čutijo duhovniki potrebo dobiti mladino zase, koliko bolj je to potrebno za nas, ki še nimamo tistega ugleda, ki nam po našem poklicu gre. Priborili si ga pa bomo le z delom v organizacijah, najprej pa po delu v fantovski organizaciji, v Orlu. V organizaciji fantov tedaj vse krščansko misleče učiteljstvo! Pridobili bomo na mah mnogo na zunanjem ugledu, pa pridobili bomo tudi prav mnogo spoznanja o fantovskem mišljenju, kar bomo potem vse lahko obrnili v dobro v našem šolskem in izvenšolskem vzgojnem in podučnem delovanju.

Kakšno mesto pa zavzemaj učitelj v Orlu? Najlepše in najhvaležnejše mesto je za učitelja mesto vaditelja, ako je telovadec. Tvojo spretnost, gibčnost, moč i. t. d. bodo fantje občudovali; imponiral jim bodeš s tem najbolj. Ako nisi telovadec, tedaj pa deluj med Orli kot predavatelj in organizator. To pa je vsak izmed nas lahko; treba se je samo nekoliko žrtvovati, pa gre. Tretji pa je morda dober pevec, tedaj nikar ne hrani tega daru zase, daruj ga slov. mladini v društvu, v organizaciji fantov v veselje in blagor njim samim in v ugled svojemu stanu.

Učitelji, ki smo že v tej organizaciji, moramo reči, da je sodelovanje s fanti prav hvaležno. Fantje, ki te prej niso hoteli dosti poznati, te sedaj pozdravljajo in tudi sicer spoštujejo. Ako udrihajo kje po tebi nasprotniki, takoj utihnejo, ko pride kak Orel zravev, ker navadno ti ne puste zabavljati čez te, pa tudi ne čez šolo. Seveda mora odbor vzprejemati v društvo le najboljše fante s fare, ker le takrat je uspeh

zagotovljen. In, kjer imajo Orli inteligentne voditelje duhovnike ali učitelje, se jim to takoj pozna že nazunaj: v vedenju, govorjenju, pa tudi v mišljenju! Dobiček žanjeta oba dela: Učiteljstvo in Orli. In, če kje, se tu vidi, kaj je vredna vzajemnost, ki bi naj objela vse slovensko krščansko misleče učiteljstvo in vse telovadne odseke t. j. vse Orle. Na krov tedaj! Spravimo naš narod v soglasje z našimi težnjami. To pa zopet najlažje storimo po naših Orlih.

Zveza učiteljstva z našo odraslo mladino je nujen pogoj za kulturni napredek in povzdigo ljudstva. Proč s predsodki! Mreno dol! Slovenski krščanski učitelj in slovenski mladenič sezita si v roke v blagor domovine, ljubezen vaju naj prešine! Med vama naj ne bode razločka, visoko dvigajta prapor prosvete!

Ivan Štrukelj
učitelj.

Orel in slovensko krščansko-socialno delavstvo.

Dne 7. septembra 1902 se je na I. shodu katoliških slovenskih nepolitičnih društev v Ljubljani prvič razpravljalo tudi o potrebi mladinske organizacije. Oficielno poročilo tega I. shoda naše takrat še mlade izobraževalne organizacije izvaja med drugim:

»Nasprotniki našega gibanja z vsemi sredstvi lové v svoje mreže zlasti mladino in žalibog ne brez uspeha. Čudno to pač ni, saj je znano, da naša brezverska šola ne vrši svoje vzgojevalne dolžnosti; saj so ravno učitelji najbesnejši pristaši brezverske struje. Zato pa je naša dolžnost vso pozornost obrniti ravno na mladino; že kateheti naj izkušajo napeljati otroke pri izstopu iz šole k vstopu v kako mladini namenjeno društvo, kjer naj se s pošteno zabavo mladini primerno družijo tudi pouk ter tako izpopolnjuje šolska izobrazba.« V resoluciji se je pa sprejelo tudi besedilo: »ustanavlja naj (S. K. S. Z.) tudi za organizacijo mladeničev, kjer je mogoče, telovadne in biciklistične krožke«.

Takrat v tistih časih najhujših političnih bojov med katoliško resnico in liberalno lažjo so bile vse naše moči in sile v prvi vrsti osredotočene na političen boj z našimi nasprotniki, a misel krepke mladeniške organizacije je našla takoj na shodu odmev. Radoslav Nemeč od Sv. Jurija na Štajerskem se je takoj zavzel za kolesarske in telovadne krožke, in sicer tako, da naj se kmečki fantje in mladeniči lotijo bolj telovadbe, obrtniki pa kolesarstva.

S telovadbo in z mladeniško organizacijo se je pečal tudi poročevalec L. Smolnikar, ki je poročal o vodstvu društev. Med drugim je izvajal:

»Telovadba je jako primerna in korist-

na zabava zlasti za mladeniče; pospešuje zdravje, navadijo se krepkega in ponosnega nastopa, obnašanje se jim ogladi itd., vse to jim tudi pri vojaki prav pride.«

Tisti, ki so se pečali osobito s podrobnim združevalnim delom našega ljudstva med delavstvom, po mestih in v deželi, so zelo čutili pomanjkljivost, ker takrat nismo imeli toliko moči in sile, da bi bili mogli dati tudi naši mladini priliko izobraziti duha in okrepiti telo. Koliko razgovorov in posvetovanj, a tudi neizpeljanih sklepov je bilo v tistih časih, da oznajmo moderno organizacijo za našo slovensko krščansko mladino. Volja je bila dobra. Naši delavski fantje so zahtevali, da jim dajmo to, kar so imeli liberalci v svojem husitskem Sokolu. Čez noč se ne grade hiše razun v pravljicah, in tudi organizacije ne. Mi smo se takrat v tisti Ljubljani, ki ima zdaj »Union« in »Ljudski dom«, potikali po malih luknjah. Tudi na deželi ni bilo dosti boljše. Z močjo politične stranke je napredovala tudi naša organizacija. Prej kakor smo mislili optimisti ob pesimističnih nergačih in skomigalcih, ki jih je tudi med nami več ko preveč, se je ustanovila naša moderna katoliška mladeniška organizacija.

Odkrito: slovensko krščansko-socialno delavstvo je našo mlado mladeniško organizacijo navdušeno pozdravilo in naša delavska mladina se je s toplim srcem in mladeniškim navdušenjem oklenila Orla. Prav je imela naša slovenska krščansko-socialna delavska mladina, da je to storila. Če kdo, potrebuje osobito mladi delavec, da se združuje s svojimi mladimi sotovariši. Mladina, razborita, navdušena, se mora družiti. Naša orlovska organizacija je znala, vsa čast ji za to, da živimo v demokratični dobi. Zato je tudi v svoje vrste uvedla duha demokracije, pravega ljudskega duha in disciplino. Mi nismo zagovorniki tiste socialno-demokratske laži, ki pravi, da se mora delavec obdati s kitajskim zidom nasproti drugim stanovom. Saj niti socialna demokracija te svoje laži v praktičnem življenju ne vzdržuje in trpi, da jo vodijo ljudje, ki nimajo žuljeve roke in ki vidijo delavca le, kadar mu kvasijo svoje neprebavne otrobe po shodih. Tudi na Slovenskem imamo že take »visoke rdečkarje«, drugod jih je pa še več, tudi take, ki, ko postanejo ministri, pusté streljati na delavstvo ob delavskih bojih. Mi se zavzemamo za to, vsak stan se krepko zavzemaj za svoja prava, a stan ne bodi nad stanom, marveč stan stoj poleg stanu.

Duh prave demokracije oživlja našega Orla. Zato med Orli delavci in med Orli drugih stanov ni prišlo do tistih sporov, ki so oslabili n. pr. moč avstrijske nemške krščanske mladine. V našem Orlu telovadi poleg Orla doktorja mladi delavec, duh, ki je pravi znak demokratičnega pravega krščanskega duha,

Pri Devici Mariji v Polju, na Jesenicah, v Kranjskigori, v Idriji, v Ljubljani, v Šturijah-Ajdovščini, v Trbovljah, Zagorju in drugod je delavski mladenič navdušen Orel, vnet za orlovске svetinje in kot tak tudi že danes kvas naše slovenske krščansko-socialne organizacije.

Delavci Orli niso samo s tem zadovoljni, da zadoste svojim dolžnostim kot vzorni Orli, oni ne pozabljajo, kar so tudi dolžni svoji stanovski krščansko-socialni delavski organizaciji. Hočemo li naštevati imena? Ni prav in ni osebno hvalisanje po listih za demokratično organizacijo, kakoršni sta orlovska in njej najsorodnejša slovenska krščansko-socialna delavska organizacija. Porazu dunajskih krščanskih socialcev je veliko pripomoglo preveliko osebno hvalisanje posameznih oseb na vodilnih mestih, ki so prenapojeni osebnega kadila se zanašali in pozabili izobraževati in združevati s polno silo ljudstvo, ki je zato padlo v mreže protiljudskih in protikrščanskih strank. Zaveden Orel to zna in zato stori svojo orlovsko dolžnost v slovenski krščansko-socialni organizaciji. Čitajte imena članov načelstva »Jugoslovanske Strokovne Zveze«, našli boste med njimi imena, katerih nositelji vodijo Zvezo telovadnih odsekov. In po skupinah in plačilnicah najmodernejše naše delavske organizacije »Jugoslovanske Strokovne Zveze« ti pridno in vzorno delujejo delavci Orli. Če bi hotelo izdati uredništvo »Naše Moči« uredniške tajnosti, ki jih seveda ne sme, bi tudi lahko konstatiralo, da Orli pridno sodelujejo tudi v našem delavskem časopisju.

Naš slovenski Orel se je ustalil. Malo pomembno je številce tistih črnogledih ljudi, ki ga gledajo po strani. Orlovsko delo vzbuja občudovanje vseh tistih, ki cenijo ljudsko delo in sovražijo klečeplaztvo pa hinavščino. Orli delavci se posvečajo danes navdušeno delu, ki je težavno, požrtvovalno, a hvaležno, delo, združevati strokovno slovensko krščansko-socialno delavstvo.

Potrebno, a nujno delo. Dolžnost ne zgolj vsakega delavca Orla, marveč vsakega našega somišljenika. Najbolj izpostavljen navalu naših verskih in narodnih nasprotnikov je slovenski delavec, slovenska delavka. Vsi svobodomiselni in narodni sovražniki našega rodu izkušajo vjeti v svoje mreže v prvi vrsti delavstvo. Verska in narodna dolžnost nam vелеvata, da z vsemi svojimi silami in močmi delamo tam, kjer so naše postojanke najbolj ogrožene. Naši Orli to prav dobro znajo in zato že zdaj pridno delujejo na to, da se pomnože v »Jugoslovanski Strokovni Zvezi« združene slovenske krščansko-socialne sile in moči. Predpogoj uspešnega delovanja na delavsko-združevalnem polju je pa izobrazba uma. Naš slovenski Orel ne posnema svobodomiselnih telovadskih organizacij, ki skrbе

zgotj za prožnost in lepoto telesa, oni skrbе ne zgolj za jakost telesa, marveč tudi za razbistrenje uma. Orel delavec se mora boriti na dve ali celo na tri strani: s slovenskimi liberalci, s socialnimi demokrati in osobito po naših obmejnih krajih še z Nemci in z nemškutarji. Boja z nasprotniki, domačimi in z drugorodnimi, je naš Orel že vaje in preizkušen v njem, boje se ga nasprotniki in ga spoštujejo, ker jim je najbolj nevaren, ker družī z bistrostjo uma tudi jakost telesa, ga nesramno napadajo. Nasprotnik ne napada tistega, ki se ga ne boji, marveč zgolj tistega, ki mu je nevaren.

Tako je že zdaj. Ojačenje Orla pomenja tudi ojačenje slovenskega krščansko-socialnega delavstva.

Slovenski krščanski delavci in ve delavke, tudi na Vas se moramo obračati. Kolikokrat smo že opazali, da ste Vi navdušeni naši pristaši, navdušene naše somišljenice, a Vaši sinovi in Vaše hčere niso v mnogih slučajih več to, kar ste Vi. Zakaj ne? Roko na srce! Ni li pretirana ljubezen do Vaših otrok provzročila, da je iztrgal zviti brezverski sovražnik iz srca Vaše dece tiste svetinje, ki ste jih v mladih dneh ji vcepljali? Ni li Vaša krivda, da je zašla Vaša deca v tako tovarišijo, po kateri glava boli in se čistost srca in verska zavest izgubi? Ljubezni do svoje dece ste dolžni in dolžni ste lastni svoji vesti in odgovornosti, ki Vas čaka pred Bogom, da ohranite svojo deco zvesto verskim in narodnim svetinjam. Vaša dolžnost je, da skrbite za to, da ostane Vaša deca Vam enaka in vredna Vas. Greši danes tista mati, greši danes tisti oče, ki trpi ali ki omalovažuje, če prične njegovo odraslo dete hoditi po napačnih potih. Vi krščanski delavski očetje in matere ste dolžne, da skrbite za to, da Vaš sin takoj postane in ostane Orel, ki ga čuva, izobraža, ga krepi, njemu samemu in Orlu v čast. Mladenīč Orel je spoštovan, spoštovan bo tudi mož.

In Vi, Orli delavci! Bodite zgledni Orli, da bodo vsi vedno lahko rekli o Vas, kakor že zdaj pravijo: »Tudi delavci so vzorni Orli, ki se ne odlikujejo zgolj kot Orli, marveč tudi vzorno delujejo v stanovski organizaciji slovenskega krščansko-socialnega delavstva, delavskemu stanu v korist in Orlu v čast!

Mihael Moškerc.

Katoliško dijaštvo in slovensko krščansko mladeniško gibanje.

Slovensko visokošolsko društvo »Zarja« v Gradcu obhaja letos desetletnico svojega obstanka in je ob ti priliki izdala lepo spominsko knjigo »Jubilej«, v kateri dr. Malnerič piše tudi o tem, kako je »Zarja«

delala na polju mladinske organizacije.

Poročilo o tem slove:

»Umljivo je, da je »Zarja« kot organizacija mladih akademikov posvetila posebno pozornost mladinskemu gibanju, zlasti če vpoštevamo veliki pomen mladinske (mladeniške in dekliške zveze) organizacije na Štajerskem. Istega leta kot »Zarja« (l. 1901.), je bila ustanovljena tudi prva katoliška mladeniška zveza, in sicer v Jarenini. Bistvo mladeniške organizacije je, vzgojiti člane v krščanskem življenju, v iskrenem narodnem mišljenju in vsestranski izobrazbi. Sedež mladeniškega gibanja so na Štajerskem Slovenske gorice. Velikanski mladeniški shodi so to organizacijo zelo okrepili in jo razširili po vsem Štajerskem. Leta 1904. pa je mladeniško gibanje prestopilo štajerske meje in se pojavilo na Koroškem in Kranjskem, ko se je vršil dne 3. in 5. julija vseslovenski mladeniški shod na Brezjah, katerega je priredila »Slovenska kršč.-socialna zveza« v Ljubljani. To leto so »Zarjani« posebno marljivo nastopali na mladeniških shodih, predavali o pomenu mladinskih organizacij, zlasti po Štajerskem in Koroškem, na mladeniškem shodu na Brezjah pa je pripel tov. predsednik Valentin Rožič voditelju in buditelju štajerske slovenske mladine, č. g. Gomilšku, trak »Zarje« in društvo ga je sprejelo v priznanje njegovega dela za mladinsko organizacijo med svoje starešine. »Zarjani« so vedno pridno sodelovali pri mladinskih organizacijah, zlasti tovariši iz Štajerske so aranžirali mladeniške tečaje, ustanovili sami nekaj mladinskih zvez in podpirali njihovo glasilo »Naš dom« ter zanj agitirali. Ustanovnega shoda »Zveze slovenske mladine« v Ljutomeru, 18. junija 1908 so se udeležili mnogi tovariši.

Enako so se »Zarjani« udeleževali prireditvev in življenja »Zveze telovadnih odsekov Orel«; zlasti veličastnih zborovanj v Škofji Loki, Kamniku itd. Pridno so sodelovali pri telovadnih odsekih posameznih izobraževalnih društev, jih sami ustanavljali, tako tudi v »Kresu«, slovenskem izobraževalnem društvu v Gradcu; prvi je začel obiskavati seje »Zveze telovadnih odsekov« tov. Rupnik l. 1908. (kot član S. D. Z.). Zaradi pomanjkanja telovadnice se do sedaj med letom v »Zarji« ni mogla razviti telovadba, pač pa telovadijo »Zarjani« skupno s člani »Kresa«.

Glede mladinskega dela dijakov visokošolcev v graškem »Kresu« poroča, spomenica sledeče:

Na sestanku Orla, ki se je v »Kresu« po prizadevanju vrlega brata Štefana Ermana in »Zarjanov« ustanovil, dne 30. decembra l. 1910. je predaval tov. Franc Kovač: Zgodovina postanka in namen Orla. Vršil se je socialni tečaj s sledečimi predavanji: dne 5. novembra 1910 Jos. Puntar: Človek in človeška družba; 12. novembra 1910 isti: Dru-

žina. Dne 19. novembra 1910 tov. Ivo. Česnik: O postanku družine; 26. novembra 1910 isti: O nalogah občine; dne 3. decembra 1910 isti: Država in njen ustroj; dne 10. novembra l. 1910. tov. Franc Kovač: Društvena organizacija; dne 17. decembra 1910 isti: Društveni zakon; dne 7. januarja 1911 isti: Zgodovina naše narodne probuje; dne 14. januarja 1911 isti: Katoliški prepoved med Slovenci; dne 4. februarja 1911 tov. Franc Logar: O postanku stanov (splošni del); dne 11. februarja 1911 isti: Stanovi pred stalno naselitvijo človeka; dne 18. februarja 1911 isti: Zgodovina kmečkega stanu; dne 25. februarja l. 1911 isti: Zgodovina delavskega stanu. — Poleg tega je imel tov. Ogrizek še tri predavanja iz zadružnega prava. Voditelj tečaja je bil star. J. Puntar. — Voditelj praktično-računskega tečaja (otvorjen 13. februarja l. 1911.), ki se je vršil vsak teden po dve uri, je bil tov. A. Ogrizek. Razentega se poučuje slovenščina in nemščina. »Zarjani« se udeležujejo tudi telovadbe, ki jo vodi Štefan Erman.

Mi se tega živahnega sodelovanja pri prevažnem mladinskem gibanju od strani graškega dijaštva zelo veselimo. »Zarji« se ima Orel veliko zahvaliti, mi vemo tudi z druge strani, kako vneto, vztrajno in veliko se »Zarjani« prizadevajo za izobrazbo graških krščanskih mladeničev, kako jih vodi jo vzgajajo in jim v vsaki stvari gredo na roko. »Zarja« nam v desetih letih svojega delovanja daje lep zgled, kako dijak nikoli ne sme izgubiti stika z ljudstvom in njega naraščajem.

Zazvenčala je kosa . . .

V spomin Orlu bratu Francetu Ingliču.

† 16. jun. 1911. v Štefanji vasi.

Zazvenčala je kosa po pisanih travnikih. Padale so cvetke, travniki so ostali prazni.

V istem času je zazvenčala kosa tudi v družini Inglič. Smrtni udarec je zadala. Ranjena se je sklonila in padla nadebudna cvetka. Odprl se je grob, sprejel v svoj tihi mir Tebe dragi Francelj, upihnil upanje sivega očeta, zlomil podporo ljubeči materi in zadušil veselje dragi sestrí.

Ob Tvojem grobu povešajo Orli ponosne glave za svojim bratom, plaka Marijina družba za zvestim sinom.

Plemenito srce je nehalo biti. Upognjen pod težko butaro moreče bolezni, si bil navdušen za ideale mladeničev. Prvi si korakal v vrstah Orlav. In že priklenjenemu na bolniško posteljo ni potekla beseda v navduševanju mladih bratov.

Ugasnilo je verno srce. Ko si se okrepečal za zadnjo pot, da kakor Orel poletiš v nebeške višave, ti je srce zahrepenelo tudi po nebeški Materi. Na Orlavih krilih si se hotel povspeti bližje do Marije. In postal si sin Marijin — prvi v Štefanji vasi. —

Tvoje verno, plemenito srce se spremeni v prst, iz katere je bilo narejeno. Ta prst pa bodi rodovitna zemlja, iz katere bo priklila cvetica. Njen vonj bo zdrnil mladeniče, in na Orlavih perutih se bodo povzpeli iz svetne vsakdanjosti v nebeške višave. — Prirasla bo iz prsti Tvojega srca druga cvetica: vonjala bo ljubezen do Marije. Ta vonj bo zasejal v

srcih mladeničev ljubezen do nebeške Matere — do Marije — kraljice Orlov.

Na tvojem grobu že stoji spomenik.
Zapisali so Ti nanj ljubeči stariši:

Prvi Ti Orel iz Štefanje vasi
Zletel si zgodaj v nebeške višave
Ondi kot zvesti ud družbe Marijine
Večno deležen nebeške si slave.

S tem besedami še govoriš — mrtev iz jame:
Mladeniči! Kviško srca! Po Marijni ljubezni na
Orlovih krilih k Jezusu!

Janko Petrič.

Odseki.

Vipava. V nedeljo, 13. in na Vel. Šmaren 15. t. m. smo priredili veliko težko zgodovinsko igrano „Za pravdo in srce.“ Kako se je igralo, nočemo poročati, da sami sebe ne hvalimo. Nad trideset igralcev izvežbati za dostojen nastop, to zahteva pač dosti dela in truda, posebno če vpoštevamo, da jih je velika večina prvič nastopila. Vsled deževnega vremena ni gmotni vspeh bogvekolik, pač pa moralni ne bo izostal. Hvala gospodu dekanu in teologu Keteju za trud ob skušnjah. Po igri na Šmarni dan smo imeli igralci kratko zabavo pri g. Hribu. Rekla se je kaka domača, zapelo par „luštnih“, Silvester je pa tudi eno povedal. Vsem ni bilo všeč — ne igravcem, ampak poslušalcem. Rekel je: Naša inteligenca nas in naše prireditve ignorira. Mi nimamo proti temu ničesar, samo to dvomimo, ali je olikano in izobraženo agitirati proti udeležbi? Nam se zdi, da ako kdo tudi ne trobi v naš rog, zlasti tisti, ki stremi in dela na kulturno povzdigo našega naroda, ne more in ne sme prezreti najpomembnejše ljudske organizacije Slovencev, naše mladeniške in dekliške organizacije. Toda liberalci je izobražen sam zase, obožavatelj svoje osebnosti, narod, ljudstvo pa ima od njega bore malo ali pa nič. Bog daj, da bi kmalu izginili taki rešitelji naše domovine, naše mladine. Z vsem spoštovanjem pa opazujemo, da so se tudi nekateri nasprotniki udeležili predstave ter pokazali, da cenijo delo in trud naše mladine, če tudi ni njih naziranja. Napil je nato spoznavnemu delovanju med krščanskimi mladeniči in dekleti. Predsednica Bogomile Tončka Milerjeva zatrjuje vsestransko pomoč, in prosi da naj krščanski mladeniči krščanska dekleta podpirajo tudi dalje. Nato smo se razšli. Hvala vam bratje! Pokazali smo, da smo mi še tu, idealni, velikih src in vroče ljubezni do naših ciljev. — Javna zahvala pa gre tudi gospodu baronu Lewetzwu, ki je dasi Nemec, za dekoriranje odra posodil priprave in nam obenem poslal dar 30 kron. Mi Orli naprej!

Idrija. Dne 30. vel. travna t. l. nam je nemila ušoda ugrabila zopet enega brata, našega vrlega Antona Krapša. Bil je reden telovadec in žal, da smo ga tako hitro izgubili. Bolehal je delj časa, nakar ga je Bog na prej omenjeni dan poklical k sebi. Pogreb se je vršil 1. rožnika. Vkljub precej slabemu vremenu, so bili Orli čestno zastopani. Br. telovadci so najeli godbo, ki je igrala med sprevodom kakor na pokopališču krasne žalostinke. Pevski zbor je zapel svojemu članu enako tri žalostinke. Na krsto smo pridrili orlovsko čepico. S tem znakom, katerega se ni nikdar sramoval je šel tudi zadnji pot na pokopališče. Na svidenje dragi brat!

Trbovlje. Dolgo časa ni bilo o nas nič slišati, ker smo delali pridno, a tiho. Danes Vam hočem pa bolj obširno opisati naše letošnje delovanje. Telovadimo redno trikrat na teden po dve uri. Telovadbo obiskuje 36 bratov. Pri vsaki vaji je povprečno 13 telovadcev. Ker pa je nekaj Orlov zelo oddaljenih od Trbovelj, zato je br. okrožni načelnik Ivan Črne preskrbel tem bratom telovadni prostor pri sv. Marku nad Trbovljami, kamor hodi sam poučevati telovadbo dvakrat na teden. Pri nas so Orli razdeljeni v tri vrste. V prvi vrsti so samo taki, ki že izvajajo na drogu in bradlji

večje in težje vaje. V drugi vrsti so tisti, ki izvajajo na orodju lažje vaje. V tretji vrsti so pa oni, ki se učijo proste in redovne vaje. S tem, da smo razdelili telovadce v tri vrste, se je bratom vzbudilo še večje veselje in navdušenje do telovadbe; kajti vsak se trudi, da bi bil čimprej sprejet v prvo vrsto. Omeniti pa moram, da minuli mesec niso bratje obiskovali tako redno telovadbe kot so jo preje. Vzrok temu je ta neznosna vročina in vsak si želi, da se zvečer malo oddahne. Z velikim veseljem smo se letos pripravljali za mladeniški tabor. Dne 30. julija je prišel k nam zvezni vaditelj br. Pirkovič, ki se je prav pohvalno izrazil o našem odseku glede discipline in telovadbe, ter dejal, da se mora več bratov prijaviti in nastopiti pri javni telovadbi v Ljubljani. Navduševal nas je tudi v daljšem govoru za nadaljnje delo in nam razložil, kakšna razlika je med Orlom in Sokolom. Za ta trud mu izrekamo tu javno zahvalo. Imamo pa tudi „Dramatični odsek Orla“ ki šteje danes že 18 članov in 15 članic. Gotovo pa je, da se bo letos to število še podvojilo ter se dela na to, da se bratje navadijo nastopati na odru. Letos smo uprizorili že šest igrokazov in sicer: Za pravdo in srce, „Dr. Vseznal“, „Raz srce Marijino“, „Domen“, „Strah z dolgo roko“, „Ljudmila.“ Vse igre so nad vse dobro izpadle, dokaz temu je, da so vedno obširni prostori „Društvenega doma“ nabito polni. Ena najlepših iger je bila seveda „Domen“. Občinstvo je bilo naravnost očarano, kajti igra že sama na sebi je prelepe vsebine — vloge so bile v pravih rokah. Ponavljali bomo „Domna“ drugi mesec, ko bo naš režiser od nas vzel slovo, ker gre k vojakom. Dragi bratje Orli! iz tega poročila lahko izprevidite, da nismo dremali, temveč delali. Na zdar!

Dobre knjige.

Romarica. Povest iz naroda. Spisala M. Boul, poslovenil O. Veselko Kovač, misijonar na Kitajskem. Ta resnična povest se je vršila na Tirolskem, glavni moment pa na svetovnoznani božji poti Sv. Višarjih. Izredno zanimiva in podučna povest je ponatisnjena iz „Domoljuba“ in je izšla v jako lični zunanji opremi s krasno naslovno sliko. Cena za broširani izvod znaša K 1.20, za vezan K 1.60. Naroča se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. Z navedeno knjigo je „Katoliška Bukvarna“ podala slovenskemu ljudstvu povest, ki se bo v kratkem med narodom tako oživela, da jo bodo babe svojim poznim vnukom pripovedovale v dolgih zimskih večerih sedeč ob gorki peči. Povest je posneta po resnični zgodbi, in več oseb, ki v nji nastopajo, je še med živimi. Micka, hči premožnega kmeta, je podvržena strašni bolezni — meče jo namreč božjast. Svojo bolezen skriva pred vsakim in radi nje odreče svojo roko mizarju Kanditu, ki jo snubi, četudi ga ljubi. Polna zaupanja se slednjič zateče k Devici Mariji ter se napoti peš iz Tirolskega na slovečo božjo pot Sv. Višarje, kjer jo Marija reši strašne bolezni. Povest je prepletena z mnogimi zabavnimi in zanimivimi dogodki, ki blagodejno vplivajo na bratovo srce in duha. Knjigo, ki se dobi in naroča v „Katoliški Bukvarni“, vsem kar najtopleje priporočamo. Naše ljudstvo naj poseže po tem lepem, človeško srce oplemenitujočem čitivu.

Dedek je pravil. I. zv. Marinka in skrateljčki. — Bom že še! Pravljici. Spisal Julij Slapšak. Cena K 1.20, vezano K 1.60. Založila Katoliška Bukvarna. — Menda še nišmo imeli v rokah mladinske knjižice, ki bi jo bili s tako prisrčnim veseljem brali kakor ravnokar imenovano. To ni navadna povest sivolasega dedka, kakor pravi naslov, slavošpev je to, prekrasen slavošpev na otroško ljubezen do matere. — Uboga vdova z malo Marinko gostuje v bajti pod gozdom zunaj vasi v veliki revščini; zaradi pomanjkanja hudo zboli, a niti grizljaja hrupa ni več pri hiši. Vrh vsega tega dobi še sporočilo, da mora

iz bajte, da bo tam bival bratov pijani brat. Dekla Tereza, ki je prinesla to žalostno sporočilo, obljubi bolni vdovi, da ji prinese drugi dan zdravilne grenkulje iz srede gozda, ki jo gotovo ozdravi. To sliši mala Marinka in v otroški ljubezni do matere ne more čakati do drugega dne in brž odhiti v gozd po zdravilno grenkuljo. Tu pa zgreši pot, noč jo prehititi, utrujena zaspi v gozdu. V prekrasnem popisu se popisuje, kako pridejo dobri škrateljčki, ki poznajo njeno ljubezen do matere, jo čuvajo, ji prinesejo zdravilne grenkulje, jo bogato obdare in poneso na kraj gozda h koči mamici. Marinki naroče, naj ne neha ljubiti mamice, sicer bi privihrali k njej, pobrali ji vse dobrote in hišo prekucnili. Z darovi si kupi Marinkina mati zdrave hrane in zdravil, ozdravi zopet, kupi hišo sredi vasi, srečni živita z Marinko v pristrčni ljubezni in nič se jima ni bati škrateljčkov, da bi jima pobrali dobrote in hišo prekucnili. — Živo in pristrčno je pisana ta povest. Posebno ljubeč za otroško domišljijo je popis o Marinki v gozdu in o škrateljčkih. Kaj tako plastičnega in ljubečega se ne dobi v mladinski literaturi. — Nič manj mikavna za otroško domišljijo ni druga povest „Bom že še“. Deček Boštjanček nikoli ne stori precej, kaj mu mati ukaže, vedno poje svoj „bom že še“. Mati je zanj v velikih skrbih: pijanec bo, pretepač, zabavljač, kakor toliko drugih, ki so bili taki kot on. Hude sanje pa dečka nagloma izpreme: umrl je, strašno je trpel v peklju, prosil olajšav, a vedno so mu peli v peklju: „bom že še“; odtedaj je postal deček ubogljiv in srečen. — Plastično je popisano dečkovo trpljenje v peklju. Obe povesti imata v zelo mikavni obliki silno mnogo vzgojnega v sebi. Vidi se v njih, kako zelo pozna g. pisatelj otroško dušo. Te dve povesti smemo po pravici imenovati delo, kakoršnega smo si že zdavnaj želeli za našo deco. Knjižica ima zelo prikupljivo zunanjo opremo in krasno naslovno sliko: tudi med besedilom je več lepo izdelanih slik.

Kolkov Zveze Orlov ne moremo odsekem, ki se zanje oglašajo, sedaj še odposlati, ker niso še izvršeni. Po izgotovitvi pa jih takoj določimo onim odsekem, ki so obenem z naročilom vposlali tudi denar. Opozorjamo tem potom še enkrat, da se na naročila, ne da bi se naprej doposlal denar, ne moremo ozirati.

Duhovne vaje za dijake abiturijente bodo pri jezuitih od 4. do 8. septembra. Začetek 4. sept. zvečer ob 6. sklep 8. sept. zjutraj. Gg. abiturijente, ki se jih želijo udeležiti, naj se ustmeno ali pismeno prej oglašijo pri predstojništvu (Ljubljana, Elizabetna cesta 9.)

Leposlovje.

Naša Micika.

Povest slovenskega dekleta.

Spisal Stanko Bor.

(Dalje.)

»Tone, ti pa kar molčiš in molčiš!«
Gaber ga je udaril po rami in se mu nekam zaupljivo nasmehnil.

»Kaj pa hočem!«

»Seveda, izkušen še nisi, zato rajši poslušaj!«
Oj, če bi vedel starina, kod so blodile njegove misli!

»Poslušam, da!«

»Da se kaj naučiš! Kmalu postaneš gospodar — in gospodariti ni lahko! No, pa se boš že privadil! Pridno gospodinjo moraš pripeljati k hiši — pa bo!«

Kaj vendar misli Gaber!

»Vsaka ni za na grunt!«

Zlomek, ali misli na natakario?

»No, pa ti že dobiš primerno, saj si fant od fare!«

Stari ga je potrepljal po rami in se mu prijazno nasmehnil.

Tone je bil v zadregi.

In Gaber je govoril celo pot, vsakemu drugemu bi Tone pokazal, da mu niso ljubi taki pogovori, a Gabru ni hotel, in sicer zato ne, ker je pač — Mickin oče.

»Ali se misliš kmalu oženiti?«

Tonetu je zaplala kri po žilah.

»Kakor bo!«

»Ali imaš že izbrano?«

Hm, pravzaprav ne!

»Čas bi bil!«

»Kaj pa vaša Micka?«

»O, ta je pa za ta del čudna! Veš Tone, tebi povem, ker si fant, da malo takih, nič mi še ni omenila o kakem fantu!«

Čudno je to, čudno!

»Vendar se mi zdi, da vidi nekoga rajši, kakor druge!«

»In to bi bil?«

»Ne delaj se no tako nevednega! Saj veš, kaj so ljudje raznesli po vasi! Misli sem te že vprašati, kako je s stvarjo, pa nisem imel prilike! Sicer bi mi pa ti sam lahko zaupal, saj veš, da se ne bom upiral!«

Oj, ta Gaber!

»Torej, kaj je s stvarjo?«

»Nič!«

»Ej, Tone, mene ne boš premotil! Tega vendar ne moreš zatajiti, da sta se ono jutro precej domenila!«

»Ničesar se nisva domenila!«

»Tone, ali si ti fant ali nisi?«

»Ali je vaša Micka dekle, kakor so druge?«

»Kaj misliš, da zato ni toliko vredna, kakor druge, če ne hodi na ples, če se ne lišpa in postavlja pred cerkvijo na ogled? O, Boga hvalim, da mi je dal tako hčer!«

»To je res, da ni vredna samo toliko, kakor druge, ampak tudi več! Toda . . . toda . . . ničesar si ne da dopovedati!«

»Ali si jo že vprašal?«

»Ne!«

»Kaj pa potem hočeš?«

»Poskusil sem že napeljati pogovor na to — pa me noče razumeti!«

»No, bom ji pa jaz povedal vse in . . .«

»Ne, Gaber, niti besede . . .«

»Zakaj ne? Kako to, da ne? Če si pa sam ne upaš!«

»Gaber, niti besedice ji ne smete ziniti!«

»O, ta je pa lepa! Jaz sem njen oče!«

Tonetu je postalo vroče. Njen oče naj jo prosi v njegovem imenu! Ha, to bi ji ugajalo! Ha, to bi bil on slavno premagan! Ne, rajši vse pustiti, nego tako sramoto doživeti.

»Dobro, ji pa povejte, da jaz za njo sploh ne maram!«

»Ka-a-aj!«

»Pri vas se ne bom nikoli ženil, to ji povejte!«

»Glas je bil malo tresoč, a vendar odločen.

Stari je odprl usta in ga zrl par hikov neverjetno in začudeno. Tone se je spozabil in je govoril tako na glas, da so ga bližnji semnjarji slišali — in se spogledovali.

»Tone, kaj vendar misliš?«

»Ona je kriva s svojim vedenjem!«

»Tone . . .«

»Kar sem rekel, sem rekel!«

Udaril je brez potrebe po volu, zagledal pred seboj kostanjeve lase, pa s silo obrnil pogled v stran. Mimo je priropotal koleselj. Krčmarjev Tine mu je pokimal, natakario mu je prijazno pokimala in se zapeljivo nasmehljala. Tone je zamahnil s klobukom za vozom in se prisiljeno nasmehnil.

(Dalje prih.)